

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Maria Ejchart

DWOiP-V.053.6.2024
Warszawa, 12 listopada 2024 r.

Pani

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowana Pani Rzeczniczko,

w nawiązaniu do pisma ZSR.442.7.2024.DM z dnia 22.09.2024 r., skierowanego do Pana Adama Bodnara Ministra Sprawiedliwości w sprawie rozważenia podjęcia prac legislacyjnych nad nowelizacją przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 978), uprzejmie informuję.

Ministerstwo Sprawiedliwości podziela stanowisko Pani Rzecznik w kwestii, jak ważne jest dostosowywanie regulacji prawnych do aktualnych realiów społecznych oraz narzędzi umożliwiających skuteczne oddziaływanie na pojawiające się problemy nieletnich.

Polski system resocjalizacji młodzieży oparty jest na zdezaktualizowanych koncepcjach teoretycznych, metodycznych i organizacyjnych, które nie przystają do współczesnych rozwiązań pedagogicznych, jak i do dynamicznych zmian kulturowo-społecznych. Za istotne należy uznać przede wszystkim zmianę filozofii funkcjonowania placówek resocjalizacyjnych w zakresie podejścia do edukacji, opieki, wychowania i resocjalizacji nieletnich. Fundamentem tych zmian powinny być najnowsze zdobycze nauki o człowieku, w szczególności prawa dziecka zawarte w Konwencji Praw Dziecka, wytycznych ONZ oraz standardach europejskiego postępowania z nieletnimi. Potrzeba wprowadzenia nowych rozwiązań prawnych dotyczących systemu wychowania i resocjalizacji nieletnich wynika nie tylko z niezadawalającego stanu funkcjonowania placówek resocjalizacyjnych,

ale przede wszystkim jest wyrazem odpowiedzialności za poprawę kondycji młodego człowieka.

Wskazane w ww. piśmie kwestie dotyczące funkcjonowania nowo wprowadzonych rozwiązań są znane Ministrowi Sprawiedliwości. Dotyczy to przede wszystkim zagadnień związanych z kierowaniem nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych tj. krótkiego okresu ważności skierowania, braku realnej możliwości umieszczenia nieletniej w domu dla matki z dzieckiem, braku pełnej informacji pozwalającej na prawidłowe wytypowanie ośrodka. Mając na uwadze, że młodzieżowe ośrodki wychowawcze nie są nadzorowane przez Ministra Sprawiedliwości, opisane problemy były na bieżąco zgłaszane do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W związku z sygnałami przekazanymi przez sędziów Wydziałów Rodziny i Nieletnich w sprawie możliwości stosowania środka leczniczego, wystąpiono do Ministra Zdrowia, jako do organu prowadzącego zakłady lecznicze, z wnioskiem o podjęcie niezwłocznych działań mających na celu skuteczne wykonanie orzeczonego wobec nieletniego środka leczniczego.

Okręgowe Ośrodki Wychowawcze zostały utworzone w drodze przekształcenia zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Takie rozwiązanie pozwalało na wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej oraz zasobów kadry pedagogicznej istniejących zakładów i schronisk, które ze względu na niską liczbę wychowanków, były wykorzystane tylko w około 30%. Stałemu monitorowaniu podlega liczba nieletnich umieszczanych w zakładach dla nieletnich oraz analizowane są potrzeby w zakresie zapewnienia miejsc w okręgowych ośrodkach wychowawczych. W przypadku utrzymującej się nadal malejącej liczby wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich przy jednoczesnej rosnącej liczbie kandydatów do okręgowych ośrodków wychowawczych, będą podejmowane decyzje dotyczące kolejnych przekształceń wybranych placówek w okręgowe ośrodki wychowawcze.

W ramach bieżącego nadzoru zwierzchniego i pedagogicznego Ministra Sprawiedliwości nad okręgowymi ośrodkami wychowawczymi podjęto działania w celu odejścia od modelu retrybutywnego oddziaływania wobec nieletniego na rzecz wychowania opartego na metodycznie zaplanowanych oddziaływaniach inicjujących rozwój osobowy i społeczny wychowanka oraz wspierających jego rozwój poznawczy i twórczy.

Z uwagi na fakt, że okręgowy ośrodek wychowawczy jest nowym typem placówki o dużym i ciągle rosnącym zapotrzebowaniu na jego funkcjonowanie, rozpoczęto prace nad określeniem standardów funkcjonowania tych placówek we wszystkich jego obszarach. Minister Sprawiedliwości, dostrzegając potrzebę podjęcia prac nad zmianą przepisów dotyczących postępowania w sprawach nieletnich, powołał Pełnomocnika Ministra Sprawiedliwości do spraw Nieletnich, którego zadaniem jest przedstawianie propozycji nowych rozwiązań prawnych w obszarze resocjalizacji nieletnich. Zmiany w prawie, muszą być gwarantem skuteczności procesu wychowawczego nieletnich poprzez zwiększenie efektywności podejmowanych wobec nich oddziaływań.

W Ministerstwie Sprawiedliwości rozpoczęły już prace mające na celu podjęcie działań naprawczych w ramach obowiązujących przepisów ustawy *o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich* oraz przygotowania nowej, kompleksowej ustawy o nieletnich, a zdiagnozowane i przedstawione przez Panią Rzecznik we wskazanym piśmie zagadnienia będą z pewnością przedmiotem szczegółowej i pogłębionej analizy.

Z wyrazami szacunku

Maria Ejchart
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/